

Examen HAVO 2025

tijdvak 2
maandag 23 juni
13.30 - 16.30 uur

bedrijfseconomie

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 29 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 58 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

Big Bazar bv was een winkel in goedkope huishoudelijke artikelen, die in hevige concurrentiestrijd was gewikkeld met de koopjesketen Action. De omzet van Big Bazar steeg van € 77,4 miljoen in 2021 naar € 93 miljoen in 2022. De omzet van Action steeg in diezelfde periode met ruim 30%.

- 2p **1** Leg met een berekening uit of de procentuele groei van de omzet van Big Bazar in 2022 achterbleef bij die van Action.

Bij Big Bazar liepen in 2021 en 2022 zowel de verliezen als de schulden op. Het bedrijf verloor marktaandeel en heeft de concurrentiestrijd met Action uiteindelijk verloren.

- 1p **2** Leg uit dat oplopende schulden kunnen leiden tot oplopende verliezen.

In de zomer van 2023 waren tientallen faillissementsaanvragen in behandeling van Big Bazar's schuldeisers die hun geld opeisten.

Niet alle schuldeisers van Big Bazar wilden dat Big Bazar failliet verklaard zou worden. Verhuurders van winkelpanden, waarbij Big Bazar enkele maanden huurachterstand had, waren voorstander van het faillissement.

- 2p **3** Noem een voordeel en een nadeel van een faillissement van Big Bazar voor de verhuurders van de winkelpanden.

In het najaar van 2023 werd Big Bazar door de rechtbank failliet verklaard. De schuldeisers van Big Bazar bestonden onder andere uit banken en de verhuurders van de winkelpanden.

- 2p **4** Noem naast de bovengenoemde schuldeisers twee andere groepen stakeholders, waarvoor een faillissement van Big Bazar nadelige gevolgen kan hebben. Geef hierbij aan op welke wijze de genoemde stakeholder wordt benadeeld.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 3.

Rianah volgt de hbo-opleiding Schuldhulpverlening. Naast haar opleiding verricht zij financieel-administratieve werkzaamheden als vrijwilliger voor de Stichting Voedselbank Voorwaerts. Deze stichting verstrekt wekelijks aan meer dan 800 huishoudens gratis voedselpakketten.

- 1p **5** Geef een verklaring waarom Rianah na haar studie waarschijnlijk gemakkelijker een baan kan vinden door het verrichten van vrijwilligerswerk.

In informatiebron 1 zijn delen van de statuten van Stichting Voedselbank Voorwaerts en delen van de statuten van de landelijke Vereniging van Voedselbanken Nederland opgenomen.

- 1p **6** Is de Stichting Voedselbank Voorwaerts een commerciële of niet-commerciële organisatie? Licht het antwoord toe.

Het hoogste besluitvormingsorgaan van een stichting is anders dan dat van een vereniging.

- 2p **7** Noem het hoogste besluitvormingsorgaan van een stichting en van een vereniging. Neem de onderstaande letters over op je antwoordblad en noteer het hoogste besluitvormingsorgaan.
a stichting:
b vereniging:

Het bestuur van Stichting Voedselbank Voorwaerts maakt zich in januari 2024 zorgen over de verslechterde economie in Nederland en de gevolgen daarvan voor de reeds opgestelde exploitatiebegroting van de voedselbank voor het jaar 2024 (*zie informatiebron 2*). Verwacht wordt dat:

- supermarkten aan hun klanten vaker korting geven op vers voedsel waarvan de houdbaarheidsdatum in zicht komt.
- er tegenvallers zijn bij de geldelijke opbrengsten en kosten van de voedselbank.
- de strengere milieueisen voor stadsverkeer de voedselbank zullen dwingen om een nieuwe milieuvriendelijke transportauto aan te schaffen.

Bij het opstellen van de exploitatiebegroting van 2024 is met bovenstaande factoren geen rekening gehouden.

1p 8 Geef een argument dat het vaker geven van korting aan klanten door supermarkten op vers voedsel, waarvan de houdbaarheidsdatum in zicht komt, een tegenvaller voor de voedselbanken kan zijn.

2p 9 Geef een voorbeeld van tegenvallende opbrengsten en van tegenvallende kosten van Voedselbank Voorwaerts door de verslechterde economie (*zie informatiebron 2*). Licht beide voorbeelden toe.

Volgens Rianah zijn zowel de liquiditeitspositie als de solvabiliteitspositie van Voedselbank Voorwaerts op 1 januari 2024 voldoende. Rianah concludeert daaruit dat de voedselbank financieel gezond is.

2p 10 Bereken zowel een solvabiliteits- als een liquiditeitskengetal per 1 januari 2024 voor Voedselbank Voorwaerts (*zie informatiebron 2*). *Vul de uitwerkbijlage bij deze vraag in.*

Het bestuur is het niet helemaal eens met Rianah over de financiële gezondheid van de voedselbank.

Het bestuur vraagt Rianah de reeds opgestelde exploitatiebegroting voor 2024 aan te passen waarbij ze rekening moet houden met:

- een daling van € 30.000 van de opbrengsten.
- een stijging van de afschrijvingskosten als gevolg van de aanschaf van de nieuwe transportauto.
- een stijging van € 15.000 van de totale bedrijfskosten exclusief de afschrijvingskosten van de nieuwe transportauto.

Rianah neemt in haar berekeningen mee dat op 1 april 2024 de nieuwe transportauto in gebruik wordt genomen en de huidige transportauto op dezelfde datum tegen de balanswaarde wordt verkocht (*zie informatiebron 3*).

3p 11 Bereken met welk bedrag de post 'afschrijvingskosten transportauto' op de aangepaste exploitatiebegroting van 2024 moet worden opgenomen (*zie informatiebronnen 2 en 3*).

Rianah heeft de exploitatiebegroting aangepast en het nieuwe, verwachte resultaat over 2024 berekend.

Het eigen vermogen van de Voedselbank moet, volgens het reglement van de Vereniging van Voedselbanken Nederland, minimaal € 150.000 zijn.

3p 12 Leg met behulp van een berekening uit of het verwachte eigen vermogen per 31 december 2024 voldoet aan het reglement van de Vereniging van Voedselbanken Nederland.
Vul de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Opgave 3

Op 1 februari 2025 opent tattooshop Too4You vof haar deuren. Too4You is eigendom van Inge Piers en Bart van Vulpen. Inge heeft getwijfeld tussen een vof en een bv als ondernemingsvorm.

- 1p **13** Noem het verschil met betrekking tot juridische aansprakelijkheid voor de eigenaren tussen een bv en een vof.

Inge en Bart hebben een pand gehuurd. De benodigde investeringen in onder andere een tattoo-machine, een behandelstoel, inkt en desinfectiemateriaal, ter waarde van in totaal € 39.000, zijn in de verhouding 2:1 gefinancierd met eigen vermogen en kort vreemd vermogen, omdat de bank niet met lang vreemd vermogen wil financieren.

Op 1 februari 2025 stelt Too4You de openingsbalans op.

- 2p **14** Geef twee voorbeelden van kort vreemd vermogen die op de openingsbalans van Too4You kunnen staan. Leg voor ieder voorbeeld uit waarom dit kort vreemd vermogen is.

De kosten van Too4You bestaan uit variabele en constante kosten. De constante kosten zijn € 2.500 per maand. De variabele kosten zijn 12,5% van de omzet.

Inge en Bart vragen zich af welk resultaat ze over februari (4 weken) zullen behalen:

- De verwachte omzet is in de eerste 3 weken van februari € 6.000 in totaal.
- De verwachte verkopen in de laatste week van februari zijn € 2.420 inclusief 21% btw. De ene helft van de verwachte verkopen wordt contant ontvangen en de andere helft zal in maart worden ontvangen.

- 3p **15** Bereken het verwachte resultaat over februari 2025.

Bart heeft 40% van het eigen vermogen ingebracht en Inge 60% van het eigen vermogen. Het resultaat wordt naar rato van het ingebrachte vermogen verdeeld. Over het resultaat wordt 36% inkomstenbelasting betaald door iedere vennoot.

- 2p **16** Bereken of de verdeling van het resultaat over februari 2025 na inhouding van inkomstenbelasting voor Inge voldoende is om op 1 maart 2025 een privé-uitgave te doen van € 1.700.

Opgave 4

In deze opgave blijven de belastingen buiten beschouwing.

Nettie Laat is eigenaar van SuperWebsite. Dit bedrijf staat bij de Kamer van Koophandel ingeschreven als eenmanszaak. SuperWebsite heeft klanten die een jaarabonnement hebben voor het onderhoud van hun website. Er kunnen alleen jaarabonnementen worden afgesloten voor een bedrag van € 4.000.

Bij het opstellen van de balans van SuperWebsite per 31 december 2024 moeten nog enkele financiële feiten van die dag worden verwerkt:

- a Een nieuwe klant sluit op 31 december 2024 een jaarabonnement voor het onderhoud van de website af bij SuperWebsite. Op dezelfde dag betaalt de klant het abonnementsgeld voor 2025 vooruit.
- b SuperWebsite betaalt op 31 december 2024 de verzekeringspremie voor schade door brand voor heel 2025 vooruit, omdat het bedrijf dan van de verzekeraar een korting krijgt. De jaarlijkse verzekeringspremie na aftrek van korting bedraagt € 1.700.

Nettie betaalde voorheen de verzekeringspremie maandelijks. Ze vraagt zich af waarom de verzekeraar een korting aanbiedt aan haar bedrijf als ze de verzekeringspremie vooruitbetaalt.

- 1p **17** Geef een reden voor de verzekeraar om korting aan te bieden aan SuperWebsite bij vooruitbetaling van de verzekeringspremie.

SuperWebsite past het periodetoerekeningsstelsel toe.

- 3p **18** Noteer de gevolgen van de twee bovenstaande financiële feiten (a en b) voor de balans van SuperWebsite van 31 december 2024.
Vul de uitwerkbijlage bij deze vraag in.

Nettie wil met SuperWebsite meer klanten trekken en investeert daarom per 1 januari 2025 in een nieuwe server met meer opslagcapaciteit.

Om de server te financieren, heeft Nettie op 1 januari 2025 een lening van € 20.000 op basis van annuïtaire aflossing afgesloten bij de bank:

- looptijd: 4 jaar
- interestpercentage: 3% per half jaar
- annuïteit € 2.849,13 per half jaar

De annuïteit wordt achteraf betaald, voor het eerst op 30 juni 2025 en vervolgens op 31 december 2025.

- 2p **19** Bereken de totale interestkosten over 2025.

Voor 2025 zijn de verwachte constante kosten € 16.000, exclusief de interestkosten van de banklening. De variabele kosten zijn € 150 per jaarabbonnement.

Nettie wil weten hoeveel jaarabbonnementen het bedrijf moet verkopen om in 2025 een resultaat van € 40.000 te behalen.

- 2p **20** Bereken hoeveel jaarabbonnementen er verkocht moeten worden om in 2025 een resultaat van minimaal € 40.000 te behalen. Rond af op hele jaarabbonnementen.

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 4 tot en met 6.

Tom en Rita Verkerk zijn op 1 mei 1995 getrouwd in gemeenschap van goederen. In 1999 is hun dochter Lisa geboren. Het huwelijk houdt geen stand en de scheiding wordt uitgesproken op 1 januari 2025.

Op 1 januari 2025 verkopen Tom en Rita hun appartement en verdelen zij hun vermogen na de afhandeling van de scheiding (*zie informatiebron 4*).

- 3p **21** Bereken het vermogen van Rita per 1 januari 2025 na verkoop van het appartement en verdeling van het vermogen.

Rita gaat na de scheiding op zoek naar een nieuwe woning. Haar scheidingsadvocaat raadt haar aan om naar een sociale huurwoning te zoeken. Dat zijn woningen die beschikbaar zijn voor mensen met een lager inkomen. Rita denkt dat ze daarvoor in aanmerking komt, omdat haar toetsingsinkomen (inkomen uit arbeid en alimentatie) over 2025 lager is dan € 44.035 (*zie informatiebron 5*).

- 4p **22** Toon aan dat Rita op basis van haar toetsingsinkomen in aanmerking komt voor een sociale huurwoning.

Op de website van de woningcorporatie wordt een sociale huurwoning aangeboden met een huurprijs van € 800 per maand.

De scheidingsadvocaat van Rita raadt haar aan om op de website van de belastingdienst te kijken, omdat Rita recht kan hebben op toeslagen (*zie informatiebron 6*).

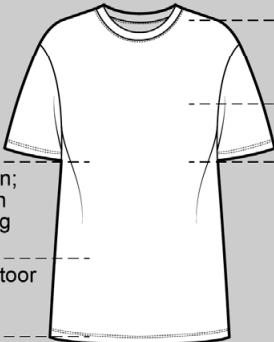
- 2p **23** Geef voor elke toeslag uit informatiebron 6 aan of Rita hiervoor in aanmerking komt. Motiveer het antwoord.

Over haar bruto-inkomen uit werk en alimentatie betaalt Rita 16,7% belasting. Over haar vermogen en eventuele toeslagen van informatiebron 6 hoeft ze geen belasting te betalen. Rita berekent wat ze maximaal aan huur kan betalen op basis van haar inkomen en zonder dat ze haar spaarrekening hoeft aan te spreken. Ze begroot haar totale uitgaven exclusief huur op € 1.600 per maand.

- 1p **24** Geef een reden dat het financieel onverstandig is om structureel een deel van de huur met spaargeld te betalen.

- 3p **25** Bereken of Rita de huur van de aangeboden woning kan betalen zonder dat haar spaarrekening moet worden aangesproken.

Opgave 6

Hoe anderen het doen	Hoe wij het doen.
	
Merkshirt 24,95	Zeemanshirt 3,49

- noot
- a. Geen fast-fashion: fabrikanten plannen efficiënt, er is weinig voorraad over.
 - b. Klein servicekantoor waar we zo veel mogelijk zelf doen.
 - c. Eenvoudige winkels zonder paskamers.
 - d. Slim vervoerd over water.

Zeeman textielSupers bv is een keten van textielwinkels die in 7 landen actief is met 1.300 fysieke winkels en in ieder land een webshop heeft. Zeeman onderneemt op een maatschappelijk verantwoorde manier.

- 2p **26** Noem de drie p's van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Zeeman biedt een basic T-shirt aan tegen een verkoopprijs van € 3,49 terwijl de prijzen bij andere merken rond de € 24,95 liggen. Dit is een vorm van prijsbeleid.

- 2p **27** Leg met behulp van bovenstaande tekst en afbeelding voor twee andere marketingmixinstrumenten uit hoe Zeeman deze inzet.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

De mens als onderdeel van het mvo-beleid van Zeeman

Zeeman stelt de mens centraal in het leiderschap, de cultuur en het personeelsbeleid. Het uitgangspunt van Zeeman is om een aantrekkelijke werkgever te zijn die zich inzet voor de medewerkers. Zeeman heeft een online leeromgeving ontwikkeld met online trainingen voor werknemers.

- 1p **28** Noem de beloningsvorm waaronder het aanbieden van een online leeromgeving aan het personeel valt.

Diversiteit is een belangrijk onderdeel van het mvo-beleid van Zeeman. Bij het in dienst nemen van personeel houdt Zeeman rekening met de diversiteit van het personeelsbestand.

- 2p **29** Noem twee maatregelen die Zeeman bij de sollicitatieprocedure kan inzetten om diversiteit te bevorderen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.